

SAKRALNA UMJETNOST

Nešto o krstionici, uskrsnom svijećnjaku, crkvenim klupama i crkvenim ispovjedaonicama.

Kao što se za kolijevku u koju će se položiti novorođeno odabere lijepo mjesto u kući gdje dopiru sunčane zrake i gdje nema ni buke ni propuha, tako i **krstionica** treba biti smještena što ljepše i što bolje. Dakle ne u kakvom tamnom i vlažnom kutu crkve, nego na časnom i vidljivom mjestu. U mnogim seoskim crkvama postoje one tipične krstionice koje iznad kamenog podnožja i krsne zdjele imaju drveni cilindrični dio koji je glomazan i premazivanjem raznim bojama i lako, pravo ružan. Ako na takvim nadogradnjama postoje rezbarije, onda se isplati da se sve stručno očisti i obnovi. Ali, ako to nije drugo nego običan drveni ormar, onda je najbolje tu čitavu nadogradnju ukloniti i umjesto toga napraviti novi poklopac. Takav novi poklopac može biti iz drva ili iz metala, može biti ravan ili izbočen, gladak ili urešen ornamentom ili tekstom. Za krštenje potrebne stvari mogu se smjestiti ili u poklopac, ukoliko je ravan ili u samu krsnu zdjelu. Na stijeni blizu krstionice može biti kip ili slika, koja prikazuje Isusovo krštenje, Svetu Obitelj ili Anđela čuvara. Osim toga dobro pristaje koji zidni svijećnjak sa nekoliko svijeća čiji će blagi sjaj osobito svečano obasjati čin svetog krštenja. Ako prostor dozvoljava, može se krstionica tako smjestiti da bude za koju stepenicu povišena. Pogotovo je lijepo, ako u blizini krstionice imaju i cvijeća koje podsjećaju da je i krštenik mali pupoljak koji treba da raste u milosti i da se razvije do divnog božjeg djeteta. Ovo cvijeće bilo u loncima, bilo u vazama, može se smjestiti na stakle iz kovanog željeza koji su pričvršćeni na stijeni. Neka se na tom mjestu ne štedi i škrtari. Kako znamo, kršćani u davno doba podigli su čitave zgrade za ovaj sveti obred, a mi danas nastojmo da krstionica bude vedno urešeno mjesto, privlačno za velike i male.

Drugo što je u crkvi često zanemareno jest **uskršni svijećnjak**. Upravo je čudno i skoro bih rekla uvrijedljivo kada se svijeća koja predložuje Krista postavlja na bilo kakovo skalupljeno podnožje, umjesto na što ljepši svijećnjak ili stalak. Ne mora to biti skupa bronca ili mramor, kako se to vidi u velikim crkvama, nego se tu može primijeniti naša, krasna narodna umjetnost. U mnogim selima ima seljaka koji znadu veoma spretno rezbariti. Sjetimo se samo naših prekrasnih preslica. Eto, isto tako bi se mogao i uskršni svijećnjak rezbariti. Ne treba tu prikazati likove, nego onu našu prastaru ornamentiku. Drugdje znadu opet u bakru raditi ili sedeti i žicu u drvo uložiti itd. Svaki kraj ima svoje specijalitete pa neka sve služi za veći sjaj službe božje. A sveta naša Crkva koja u čovjeku budi ono najbolje neka i kod toga dađe svoj poticaj. Dakele dimenzije svijećnjaka neka odredi svećenik. Takav uskršni svijećnjak može u drugo crkveno doba stajati i kraj krstionice.

A sada još nekoliko riječi o **crkvenim klupama**. Svaki se svećenik lako može sam osvjedočiti da li su mu klupe dobre ili ne. Neka u njima boravi za vrijeme jedne svete Mise i znati će sve. Vidjet će da je nemoguće klečati ako je daska za klečanje uska i okoso postavljena jer se u takvom slučaju kleči kao na krovu a o sabranoj molitvi nema govora. Ona pak ploha na koju stavimo

ruke mora biti također dovoljno odmaknuta i niska da se tijelo može nešto naprijed maknuti a toliko široka da svojim skloppljenim rukama ne guram u leđa onoga tko je preda mnom. Sjedalo pak mora biti toliko natrag da se za vrijeme čitanja Evandolja može bez poteškoća stajati i toliko široko da i odrastao čovjek može za vrijeme propovjedi udobno sjediti i propovijed pratiti. Takove klupe trebaju više mjesta ali su zato uporabive i pomažu pobožnosti. Ako u kojoj crkvi ima klupa iz raznih vremena, važno je da su iste dužine i iste boje, dok naprotiv ružno izgledaju klupe raznih dimenzija i boja a postavljene skupa.

Slična je stvar sa **ispovjedaonicama**. Svećenik mora imati dovoljno mjesta i zraka, a vjernik također. Praktično je da se i na ovoj strani gdje vjernik kleči ispod rešetki stavi mala polica na koju se pristanjaju ruke, stavi molitvenik, rupčić i slično i da je ona klupica za klečanje pomična tj. sasvim zasebna, a da ne bi smetalo možebitno guranje, može se dolje na noge prilijepiti komadić debelog sukna, koji ublažuje zvuk.

Vjerujem da ima još problema o kojima treba govoriti, ali o njima ako Bog da drugi puta.

Mila WOD

SVEĆENIK — TAJNA

Vrlo su usko povezani pojmovi »religija« i »svećenik«. I kao što se ne da zamisliti religija bez misterija, tako ni život svećenika nije bez misterija, tajna. Pojam »svećenik« uključuje nešto od tajna religije koju predstavlja.

U naše doba svećenikov lik privlači opću pažnju, ne samo bogoslovnih pisaca nego i onih koji su vrlo daleko od vjerskih, svećeničkih ideala. Mnogi su pokušali svećenika analizirati, ali nitko nije otkrio njegovu dušu, bit, intimnu konstrukciju. Nikakva knjiga nije prikazala lik svećenika živ, istinit, jак, tačan u slavi i u padu. Nitko nije sagledao kako svećenikova duša živi za se, u sebi, u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Ni najveći bogoslovi nisu otkrili sve tajne svećenikova bića. Sam svećenik ne poznaje svoje veličine i bijede, moći i nemoći, slave i slabosti. On će tek u nebu upoznati svu svoju veličinu (sv. Ivan Vianney). Dok je na zemlji, u promatranju svoje veličine, makar je samo djelomično poznaje, naći će izvor spasonosnih pobuda.

SVEĆENIKOVA VELIČINA

Svećenik je najplemenitiji dio Otajstvenoga Kristova tijela; on je drugi Krist, živi Krist; Kristovo oko, usta, jezik, srce... jer preko njega Isus bdi nad svojim stadom, govori puku, navješta evandjelje, daje život, bogosavlje (sv. Ivan Eudes). Čudesna je moć svećenika. On obnavlja žrtvu Kalvarije, doživlje Boga na zemlju... To je veća stvar nego stvoriti svemir. Svećenik hrani duše božanskim tajnama. On ljude izdiže, preoblikuje, pobožanstvenjuje. Kad on govori, moli..., ljudi ustaju, šute i slušaju. Gdje se on pojavi.